

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/81/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121475646
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Miková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:6121475646.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Mikovej a členov senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcu A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, E. F. G., zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. JCLic. H. A., D., B., so sídlom Južná trieda 28, Košice, IČO: 52 858 774 proti žalovanému Mesto Košice, so sídlom Trieda SNP 48/A, Košice, IČO: 00 691 135, o zaplatenie 543,10 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 8. februára 2023 č.k. 12C/30/2021-137

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou žalobca žiadal podľa § 451 Občianskeho zákonníka (OZ) o vydanie bezdôvodného obohatenia od 7.9.2019 do 7.9.2021 v sume 543,10 eur z dôvodu, že žalovaný bez právneho dôvodu užíval v uvedenom období pozemky v jeho podielovom spoluvlastníctve.

2. Súd vychádzajúc zo zhodných vyjadrení žalobcu a žalovaného hodnotil ako nesporné, že na pozemkoch v podielovom spoluvlastníctve žalobcu parc.č.1117, 1117/1 kat.úz. Košická Nová Ves vyčlenených z pozemkov parcela KN-E č. 790/501, v podiele žalobcu 1/50 zapísaná na LV č. XXXX, kat. územie E. F. G., okres E. I. a parcela KN-E č. 789/501, v podiele žalobcu 3/100 zapísaná na LV č. XXXX, kat. územia E. F. G., okres E. I., sa nachádza športové ihrisko, čo malo vyplynúť z geometrického plánu č. 076-77-241-3601-118 zo dňa 23.1.1980, podľa ktorého z parcely KN-E č. 790/51 bol vyčlenený pozemok diel č. 8 ako parcela č. 1117/1 o výmere 1796 m2 ako pozemok pod futbalovým ihriskom a z parcely KN-E č. 789/501 boli vyčlenené pozemky – diel 12 parcela č. 1117 o výmere 885 m2 ako pozemok pod futbalovým ihriskom. Celkový rozsah spoluvlastníckych podielov žalobcu na vyčlenených parcelách predstavoval 26,55 m2 s tým, že stavba – športové ihrisko s tribúnou je zapísaná na LV č. XXXX, kat. územie E. F. G., okres Košice III v prospech žalobcu. Diely pozemku parc. č. 1117/1 a parc. č. 1117 takto vyznačené v geometrickom pláne zo dňa 23.1.1980 nemali založený list vlastníctva.

3. Nárok žalobcu súd posudzoval podľa zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky (ďalej zákon č. 66/09 Z.z.), ktorý sa podľa § 1 ods. 1 vzťahoval na pozemky pod stavbami vo vlastníctve obce, ktoré prešli do jej majetku podľa osobitných predpisov vrátane príľahlej plochy, ktorá svojim umiestnením a využitím tvorila neoddeliteľný celok so stavbou (ďalej pozemok pod stavbou), a v zmysle § 1 ods. 2 citovaného zákona sa primerane aplikoval aj na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je umiestnený športový areál, ak tieto prešli do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu. V zmysle § 1 ods. 3 citovaného zákona bola vylúčená aplikácia jeho ustanovení

len na pozemky pod stavbami, ktoré slúžili na podnikateľské účely. Súd mal preukázané rozhodnutím Národného výboru, odboru výstavby č. 10226/1962-Du zo dňa 9.10.1962, že v súlade so zákonom č. 84/58 Zb. o územnom plánovaní bol určený stavebný obvod pre novostavbu športového areálu v kat. území E. F. G. pre prizemnú typovú stavbu - štvorec, ktorý stavebný obvod zahŕňal parcely č. 781 až 791, a rozhodnutie bolo vydané na žiadosť investora výstavby športového areálu MNV Košická Nová Ves. Z delimitačného protokolu zo dňa 29.10.1992 súd zistil, že vlastníctvo športového ihriska s tribúnou v Košickej Novej Vsi prešlo na žalovaného podľa zákona č. 138/91 Zb. o majetku obcí, ku dňu účinnosti zákona k 1.5.1991. Súd konštatoval, že z gramatického a logického výkladu zákona č. 66/09 Z.z. vyplýva, že jeho ustanovenia sa vzťahujú aj na usporiadanie vlastníckych vzťahov k tým pozemkom, na ktorých je umiestnený športový areál. Vychádzajúc z vymedzenia stavieb v zmysle § 43a ods. 3 písm. o/ zákona č. 50/76 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon), ktorý za stavby označuje tiež inžinierske stavby ako nekryté športové ihriská, hodnotil futbalové ihrisko s tribúnou ako stavbu športového areálu. Za nenáležitú považoval obranu žalovaného, že vecné bremeno nemohlo vzniknúť z dôvodu, že športový areál nespĺňal podmienku povolenosti, keďže mal zistenú existenciu územného rozhodnutia pre výstavbu tohto športového areálu, ktorá listina bola vydaná ešte pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 50/76 Zb., k čomu ďalej uviedol, že podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 5Cdo/71/2008, nie je možné vylúčiť existenciu rozhodnutia, ak časový odstup podstatne prekračuje vydržacie či skartačné lehoty, a vychádzajúc z nepriamych dôkazov a správania účastníkov konania, nie je dôvod k pochybnostiam, že sa určité veci udiali obvyklým, zákonom predpokladaným spôsobom. V takých prípadoch dôkazné bremeno o tom, že v konkrétnom prípade tomu tak nebolo, je na tom, kto takú skutočnosť tvrdí. Mal preukázané, že žalovaný nadobudol športové ihrisko s tribúnou v zmysle zákona č. 138/91 Zb., a vzhľadom na neexistenciu zmluvného vzťahu, ktorý by žalovaného oprávňoval užívať pozemky na ktorých bol športový areál umiestnený, uzavrel, že v prospech žalovaného vzniklo na pozemkoch žalobcu zákonné vecné bremeno v zmysle § 4 zákona č. 66/09 Z.z., podľa ktorého ustanovenia, ak nemá vlastní stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Právo žalobcu na finančnú náhradu vyvodil z Čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorej je obmedzenie vlastníckeho práva možné iba v nevyhnutnej miere, vo verejnom záujme, na základe zákona a za primeranú náhradu v spojení s § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka rovnako upravujúceho, že len vo verejnom záujme možno vlastnícke právo obmedziť, a to len na stanovený účel a za náhradu.

4. Spornú otázku, či ide o náhradu jednorazovú alebo opakovanú riešil vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe vyšších súdnych autorít. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR R 71/2008, že do ustálenej rozhodovacej praxe patria predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pokiaľ neboli v neskoršom období judikatúrne prekonané, ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorým bol opakovane potvrdený určitý právny názor alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. S poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 2Cdo/194/2018 zo dňa 26.8.2019, 8Cdo/17/2019 zo dňa 30.11.2020, ktoré potvrdili dovtedajšiu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu pri posudzovaní nároku na náhradu za zákonné vecné bremeno ako náhradu jednorazovú vyplývajúcu z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 3Cdo/49/2014 a 7Cdo/26/2014, konštatoval, že náhrada za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/09 Z.z. má charakter jednorazovej odplaty, nárok na ktorú vznikol tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona teda k 1.7.2009. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zaoberal sa touto procesnou obranou žalovaného, keď náhrada za zákonné vecné bremeno ako majetkový nárok podlieha premlčaniu podľa ustanovení § 100, § 101 OZ v trojročnej premlčacej dobe. Vzhľadom na to, že premlčacia doba plynula od 1. júla 2009, a k premlčaniu nároku došlo 1. júla 2012, žalobu zo dňa 7.9.2021 ako oneskorene podanú z dôvodu premlčania zamietol. O nároku na náhradu trov rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP) nepriznajúc nárok na náhradu trov procesne úspešnému žalovanému, keďže mu žiadne trovy konania nevznikli.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d/), súd prvej

inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f/) a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h/). Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Žalobca zopakoval svoje stanovisko prednášané na súde prvej inštancie, že na pozemky ktoré sú predmetom sporu sa nevzťahuje zákon č. 66/2009 Z.z., lebo aj rozhodnutia najvyššieho súdu, na ktoré sa odvoláva súd prvej inštancie sa týkajú pozemkov pod cestami, nie verejnej zelene alebo športoviska. Tvrdil, že rozsudok narušuje princíp právnej istoty, lebo je v rozpore s judikatúrou prvoinštančných a odvolacích súdov existujúcou v čase podania žaloby, že odplata za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. patrí vo forme opakujúceho sa plnenia. Pokiaľ cieľom zákona č. 66/2009 Z.z. bolo vysporiadať vlastnícke vzťahy k pozemkom, na ktorých majú obce a samosprávne kraje postavené stavby, tak rozhodovacou činnosťou súdov z ktorej vychádzal aj súd prvej inštancie sa úplne popiera tento účel a význam zákona. Pozemky, ktoré sú predmetom konania sú dedičstvom žalobcu po jeho právnych predchodcoch, ktorý bol zabratý štátom bez akéhokoľvek povolenia či súhlasu, a je neprípustné, aby bol odňatý bez náhrady. Zastával názor, že najvyšší súd sa vo svojich rozhodnutiach vôbec nevysporiadal s otázkou, prečo odplata za vecné bremeno podľa daného zákona by nemohla byť opakujúca sa, pričom je potrebné rozlišovať vznik vecného bremena a trvanie vecného bremena, teda aj trvanie obmedzenia vlastníckeho práva. V uvedenom kontexte vyjadril, že súd sa nevysporiadal s otázkou dobrých mravov pri uplatnení nároku a premlčaní práva, lebo žalovaný napriek tomu, že jeho park je na cudzích pozemkoch už 30 rokov za užívanie nezaplatil ani neodkúpil pozemky, a za vzniknutú situáciu nenesie zodpovednosť žalobcova ale štát, ktorý bez súhlasu vlastníkov budoval na cudzích pozemkoch.

7. Výhrady a nesprávnej aplikácii zákona č. 66/2009 Z.z. zakladal na tvrdeniach, že na dotknutých pozemkoch nestojí žiadna stavba, ale športovisko, ani kataster neeviduje na pozemku žiadnu stavbu, pričom § 4 citovaného zákona upravuje, že vecné bremeno možno zriadiť len k pozemkom pod stavbou, ktorá spĺňa zákonom stanovené kritériá, a ide o stavbu povolenú. Nepovažoval v tomto kontexte za preukázané ani povolenie výstavby športového areálu, nesúhlasiac s argumentáciou súdu, že absencia stavebného povolenia je vzhľadom na časový odstup od realizácie športoviska pochopiteľná, a že iné dokumenty osvedčujú, že išlo o stavbu legálnu a povolenú, ktorú argumentáciu súdu v odôvodnení považoval za odporujúcu zásade negatívnej dôkaznej teórie. Uviedol, že nemožno pričítať skartáciu dokumentov na ťarchu vlastníkov pozemku, pričom vychádzal aj z nálezu Ústavného súdu SR III.ÚS 127/2010, týkajúceho sa preukázania doručenia vyvlastňovacieho rozhodnutia, v zmysle záverov ktorého platí, že pokiaľ všeobecný súd nemá preukázaný záver, že došlo k doručeniu správneho rozhodnutia mimo rozumných pochybností, musí vychádzať z predpokladu, že rozhodnutie doručené nebolo.

8. Zhodne ako v konaní na súde prvej inštancie tvrdil, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu vzniklo iba k pozemkom pod stavbami, ktoré sú uvedené v § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. a nie k takým pozemkom, na ktorých sa nachádza cintorín, športový areál alebo verejná zeleň, teda ktoré sú uvedené v § 1 ods. 2 citovaného zákona, keď na pozemky vymedzené v § 1 ods. 2 sa zákon č. 66/2009 Z.z. vzťahuje podľa jeho znenia len primerane, čo v súlade s legislatívnymi pravidlami znamená, že sa aplikuje len na niektoré časti právnej úpravy. Tento názor podporuje aj dôvodová správa v osobitnej časti k § 1 k návrhu zákona č. 66/2009 Z.z., ktorá uvádza: „Návrh zákona upravuje usporiadanie predmetných zastavaných pozemkov do vlastníctva vlastníkov stavieb, t.j. do vlastníctva obcí a vyšších územných celkov. Primerane podľa tohto zákona budú môcť byť usporiadané aj pozemky, na ktorých sa nachádza cintorín, športový areál alebo verejná zeleň.“. Nakoľko zákonodarca explicitne predpokladá obmedzenú aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z. na verejnú zeleň, športový areál a cintoríny, je daný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 a nasl. OZ, keďže vecné bremeno na pozemku v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. nikdy nevzniklo. Zákonodarca priamo v zákone vymedzuje pojmové spojenie pozemok pod stavbou, čiže iba pozemok, na ktorom stojí stavba, ktorá prešla do vlastníctva obce, ako napr. pozemné komunikácie podľa cestného zákona na ktorý odkazuje poznámke pod čiarou. Zákon za stavbu nepovažuje cintorín, športový areál alebo verejnú zeleň, ak by ich za stavby považoval, osobitné ustanovenie § 1 ods. 2 zák.č. 66/09 Z.z., by nedávalo zmysel a bolo by zbytočné.

9. Pre prípad hodnotenia nároku ako odplaty za vecné bremeno považoval za odporujúce zmyslu a účelu zákonu takýto nárok vlastníka obmedzeného pozemku hodnotiť ako odplatu jednorazovú, lebo tak už nič nedonúti obce a samosprávne kraje, aby pristúpili k vysporiadaniu vlastníckych vzťahov k

pozemkom pod ich stavbami zámennými zmluvami alebo pozemkovými úpravami. Opakovaná náhrada za vecné bremeno má v tomto prípade charakter donucujúceho prostriedku proti vlastníkovi stavby. Ani novelizáciu zákona č. 330/191 Z.z. o pozemkových úpravách nepovažovali za riešenie situácie vlastníkov pozemkov, lebo žiadosť o jednoduché pozemkové úpravy podáva obec alebo vyšší územný celok. Ak by aj vlastníci pozemkov boli bdeli a vedeli o zákone č. 66/2009 Z.z., zo žiadneho ustanovenia tohto zákona sa nedozvedeli, že si majú požiadať o jednorazovú odplatu za zriadené vecné bremeno, a to v premlčacej lehote počítanej odo dňa účinnosti tohto zákona. Ku dňu účinnosti zákona vlastníkom objektívne nemohlo byť známe, že majú nárok iba na jednorazovú odplatu, ktorej premlčacia lehota plynie odo dňa účinnosti zákona, ktorá okolnosť nebola známa ani súdom. O tom, že mu patrí len jednorazová odplata sa vlastníci prvýkrát dozvedeli až z rozhodnutia, proti ktorému smeruje toto odvolanie, preto premlčacia doba nároku na jednorazovú náhradu môže začať plynúť najskôr odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. V tejto súvislosti analogicky poukázal na rozhodnutie ESLP v prípade Urbárskej obce Trenčianske Biskupice proti Slovenskej republike, keď včasnosť uplatnenia práv sa posudzovala vo väzbe na deň, keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie z ktorého sa spoločenstvo definitívne dozvedelo o negatívnych účinkoch aplikácie § 7 a nasl. zákona č. 64/1997 Z.z. na svoj prípad. Analogicky usudzoval, že aj na jeho prípad možno aplikovať, že premlčacia doba nároku na jednorazovú odplatu za užívanie nehnuteľnosti žalobcov nemôže začať plynúť skôr, ako sa dozvedel o tom, že má nárok len na jednorazovú odplatu, teda keď sa dozvedel o negatívnych účinkoch zákona č. 66/2009 Z.z. na svoj prípad. V tejto súvislosti poukázal na odlišné dopĺňujúce stanoviská sudcov Ústavného súdu vo veciach odplaty za zákonné vecné bremená, v ktorých výslovne spomínajú aj zákon č. 66/2009 Z.z.. Odlišné stanoviská sa týkajú uznesenia Ústavného súdu SR č.k. PL. ÚS 7/2022 z 11. mája 2022, z ktorého okrem iného vyplýva, že aj v prípade, ak by došlo k premlčaniu jednorazovej náhrady, nemôže to zakladať premlčanie nároku na náhradu opakovanú en bloc, inak povedané, zostane možné súdnou cestou uplatniť opakujúcu náhradu max. 3 roky späť, pričom ak nebude oprávnený z vecného bremena v budúcnosti plniť dobrovoľne, bude takúto náhradu možné žiadať na súde opätovne za nasledujúce časové intervaly.

10. Zdôraznil, že do účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. patrilo vlastníkom pozemkov pod stavbami bezdôvodné obohatenie vo výške nájomného, existujú tu preto rozdielne skupiny vlastníkov, kde jedna má uzatvorené nájomné zmluvy, dostáva pravidelnú odplatu, druhá skupina vlastníkov má zriadené vecné bremeno, pričom väčšinová prax súdov bola taká, že odplata za zriadenie zákonného vecného bremena má byť priznaná v opakovanej forme. Ak by cieľom zákonodarcu bolo priznávanie len jednorazovej odplaty, nemuselo by sa upraviť zriadenie zákonného vecného bremena osobitným zákonom č. 66/2009 Z.z., ale mohol odplatu stanoviť v súvislosti so vznikom vecných bremien pri výstavbe komunikácií alebo stavieb, ktoré sú súčasťou zákona o komunikáciách či stavebného zákona. Žalobca tiež odkázal na rozhodnutie v inej svojej veci, vedenej pred Okresným súdom Košice II pod sp.zn. 27C/63/2019, v ktorom uplatňoval nárok za odplatu za ďalšie obdobie od 12.1.2018 do 21.6.2019, ktoré konanie bolo zastavené uznesením súdu z 24.2.2020 z dôvodu, že žalovaný mu poskytol žiadané plnenie.

11. Žalovaný vyjadrenie k odvolaniu nepodal.

12. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd po kladnom posúdení prípustnosti a včasnosti podaného opravného prostriedku subjektom, v neprospech ktorého bolo rozhodnuté, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu danom § 379, § 380 ods. 1,2 CSP z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a prijal záver, že odvolanie nie je nedôvodné. Žiadny z uplatnených odvolacích dôvodov nebol naplnený, preto odvolací súd rozsudok v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

13. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 22. mája 2024 v pojednávacej miestnosti č.dv. 210 na II. poschodí Krajského súdu v Košiciach, miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na úradnej a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v zhode s § 219 ods. 3 CSP.

14. Odvolacie dôvody neboli dané, pretože súd sa v odôvodnení rozsudku presvedčivo, zrozumiteľným spôsobom vysporiadal so všetkými podstatnými argumentmi procesných strán vychádzajúc zo správne a úplne zisteného skutkového stavu veci, ktorý vyhodnotil podľa správnej právnej normy a túto aj v súlade so zmyslom a účelom zákona interpretoval rešpektujúc ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych

autorít. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Žalobca v odvolaní v podstatnej časti opakuje argumenty uvádzané v konaní pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd prvej inštancie vysporiadal, odvolacie námietky nie sú preto spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

16. Pri vyhodnotení opodstatnenosti žalobou uplatneného nároku je súd determinovaný obsahom skutkových tvrdení sporových strán, vychádzajúc zo zásady prejednávacej a zásady kontradiktórnosti Civilného sporového poriadku. Je potrebné poukázať na to, že tvrdenia žalobcu v odvolaní, že na jeho pozemku nestoja žiadne stavby a takáto okolnosť nevyplýva ani z katastra nehnuteľností, sú v priamom rozpore s dôvodmi, na ktorých založil svoju žalobu, ku ktorým tvrdeniam vyslovil zhodné stanovisko žalovaný, z ktorých zhodných tvrdení vychádzal aj súd prvej inštancie. Žalobca v žalobe tvrdí, že na jeho pozemkoch parc. č. 1117 a parc. č. 1117/1, ktoré neboli predmetom evidencie katastra nehnuteľností stoja stavby Športové ihrisko s H. vo vlastníctve žalovaného zapísané na LV č. XXXX kat. úz. E. F. G.. Existenciu vlastníckeho práva k parcelám č. 1117/1 a 1117, kat. úz. E. F. G., okres Košice III dokladoval kópiou geometrického plánu č. 076-77-241-3601-118 zo dňa 23.1.1980, na základe ktorého mali byť tieto parcely boli odčlenené z parcel aktuálne v podielovom spoluvlastníctve žalobcu v rozsahu 1/50 u pozemku parc. E-KN č. 790/501 zapísanom na LV č. XXXX a podiele 1/300 u pozemku parc. E-KN č. 789/501, zapísanom na LV č. XXXX, kat.úz. Košická Nová Ves. Súd vzal do úvahy aj žalobcom pripojený znalecký posudok č. 68/2016 Ing. Ladislava Nagya, ktorý sa týkal určenia trhovej hodnoty práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v časti užívania a držby parcely č. 1117/1 a parcely č. 1118/3, kat. úz. E. F. G., okres Košice III, u ktorých znalec zistil, že uvedené pozemky majú charakter dvora, resp. ihriska a štadiónu, nie je k nim založený list vlastníctva a sú evidované na katastrálnej mape ako parcely reg. C, ktoré boli vytvorené na základe vyššie zmieneného geometrického plánu ako diely parcel č. 31, 32 odčlenením z parcely č. 785 kat.úz Košická Nová Ves. V predmetnom súdnom spore žalobca predložil výpis z listu vlastníctva č. XXXX kat.úz Košická Nová Ves svedčiaci o jeho podielovom spoluvlastníctve k parcele č. 789/501 a listu vlastníctva č. XXXX kat.úz Košická Nová Ves svedčiaci o podielovom spoluvlastníctve k parcele č. 790/501 ku dňu 7.9.2021. Na základe súhlasných tvrdení sporových strán bolo možné usudzovať, že sa jedná o pôvodné pozemky mpč. 790 a 789, z ktorých mala byť časť pozemku ako diel 8 a 12 odčlenená podľa GP č.076-77-241-3601-118 zo dňa 23.1.1980 k parcele č. 1117/1. K tejto aktuálne nesvedčí žalobcovi vlastnícke právo, naopak spoluvlastníkom pozemku s ďalšími fyzickými osobami je žalovaný. Osud parcely č. 1117, kat. úz. E. F. G. z listín nevplýva. Žalovaný je vedený ako vlastník stavieb tribúny so šatňami Agátová a kolkáreň súp. č. 1220 a 1221 na LV č. XXXX, kat. úz. E. F. G., okres E. I., ktoré však nestoja na žiadnom z pozemkov par.č. 1117 ani 1117/1. V prípade, ak žalobca spochybňuje svoje tvrdenia, že žalovaný je vlastníkom stavieb stojacich na jeho pozemku a to Športového ihriska s tribúnou Košická Nová Ves, k čomu žalovaný vyslovil súhlasné stanovisko, a z čoho vychádzal aj súd prvej inštancie za podpory kópie predložených listín bez toho, aby sa bližšie zaoberal ďalšou identifikáciou pozemkov, vzhľadom na obsah listín, sa žalobca dostal do dôkaznej núdze o preukázaní toho, že žalovaný užíva jeho pozemky, a že by mu mohlo patriť právo na finančnú náhradu. To samo o sebe odôvodňuje zamietnutie žaloby. V situácii, ak sa vychádza zo zhodných skutkových tvrdení sporových strán o tom, že na pozemkoch žalobcu stojí športový areál – futbalové ihrisko s tribúnou a kolkárňou, závery súdu prvej inštancie zodpovedajú zákonnej úprave o povahe tohto areálu ako inžinierskej stavby – športového areálu, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 66/2009 Z.z.. Ustanovenia tohto zákona sa aplikujú na právne vzťahy sporových strán aj v situácii, ak by charakter užívania pozemkov žalovaným mal aj len charakter športového ihriska.

17. Z dôvodu, že zákonodarca si uvedomoval rôznorodosť stavieb, zariadení, účelových určení pozemkov (cintorínov, ihrísk, verejnej zelene), ktoré boli za účinnosti právnej úpravy v minulom režime zriadené na pozemkoch vo vlastníctve iných osôb prijal špeciálnu právnu úpravu vzájomného usporiadania týchto vzťahov. Z účelu a zmyslu zákona č. 66/2009 Z.z. nijako nemožno vyvodíť, aby sa vzťahovalo len na cesty – miestne komunikácie alebo len na stavby v zmysle pevne zhotovenej budovy, ako to tvrdí žalobca. Individuálnosť každej konkrétnej situácie, rôznorodosť technických zariadení, ktoré

sú súčasťou spoločenskej, kultúrnej, športovej infraštruktúry štátu vylučujú, aby zákonná úprava postihla a identifikovala všetky objekty ako predmet práva, ku ktorým by prichádzalo do úvahy usporiadanie práv vlastníka pozemku a vlastníka (obce, vyššie územné celky) objektu na pozemku zriadenom. Aplikácia zákona č.66/2009 Z.z. smerovala k regulácii právnych vzťahov založených štátom k pozemkom, ktoré neboli v jeho vlastníctve, ale stali sa majetkom obcí či vyšších územných celkov bez zreteľa na ich vôľu a usporiadanosť právnych pomerov v čase prechodu tohto vlastníctva podľa zákona č. 138/91 Zb. o majetku obcí.

18. Odvolací súd hodnotí ako správne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, že športové ihrisko, ktoré sa má nachádzať na pozemkoch žalobcu predstavuje súčasť stavby športového areálu ako vyplýva z územného rozhodnutia ONV, odboru výstavby zo dňa 9.10.1962 sp.zn. 10226/1962, ktorý objekt má v zmysle § 43a Stavebného zákona povahu stavby ako samostatného predmetu práva. Stavbou v občianskoprávnom zmysle podľa ustálenej judikatúry sa rozumie výsledok stavebnej činnosti tak, ako ho chápu stavebné predpisy, pokiaľ výsledkom takejto činnosti je vec v právnom zmysle, to znamená spôsobilý predmet občianskoprávných vzťahov vrátane vlastníckeho práva (teda nie súčasť inej veci). Zákon č. 66/2009 Z.z. v § 1 stanovuje pre aplikáciu ustanovení o vzniku vecného bremena podľa tohto zákona len dve podmienky: 1/ musí ísť o pozemok pod stavbou vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku a zároveň 2/ stavba prešla do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov (napr. zák. č.138/1991 Zb. - delimitáciou zo štátu na obec). Nebolo sporným, že športový areál : športové ihrisko s tribúnou a kolkáreň, prešiel do vlastníctva obce. Účelom zákona č. 66/2009 Z.z. je usporiadať vlastnícke vzťahy aj k stavbám a iným objektom, ktoré povolené a skolaudované podľa stavebných predpisov neboli, pretože boli postavené na pozemkoch nepatriacich obci, či vyššiemu územnému celku, do vlastníctva ktorých prešli stavby. Obsah doložených listín však potvrdzuje správnosť zistení súdu, že nevznikli pochybnosti o tom, aby išlo o stavbu, ktorej zriadenie neprebehlo riadnym schvaľovacím procesom. Súd prvej inštancie preto dôvodne uzavrel, že žalovaný neužíva pozemky bez právneho dôvodu, ale užíva ich titulom zákonného vecného bremena podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z.z..

19. Súd prvej inštancie v súlade s rozhodovacou praxou najvyššieho súdu v spojení s rozhodnutiami ústavného súdu, na ktoré poukázal vo svojom rozhodnutí a z ktorých citoval, vyhodnotil nárok žalobcov na náhradu (odplatu) za zákonné vecné bremeno zriadené podľa zákona č. 66/2009 Z.z. ako formu jednorazovej odplaty, ktoré právo na peňažné plnenie nebolo možné priznať vzhľadom na uplynutie trojročnej premlčacej doby (§100, §101 OZ) plynúcej odo dňa účinnosti zákona 1.7.2009, pričom žalobcovia podali žalobu na súd až 16.12.2019. Základom odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku je Najvyšším súdom SR prijatý záver o nároku na odplatu za vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 66/2009 Z.z. ako o nároku na jednorazovú odplatu, ktorý vznikol vtedajšiemu vlastníkovi pozemku účinnosťou zákona 1.7.2009 vyjadrený v rozhodnutiach 8Cdo/17/2019, 2Cdo/194/2018, ktoré nadviazali na skoršie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 7Cdo/26/2014, 3Cdo/49/2014, závery ktorých boli zopakované tiež v ďalších rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR 1Cdo/171/2021, 1Cdo/99/2019. Súd prvej inštancie rozhodol v súlade s rozhodovacou praxou najvyššieho súdu, keď uzavrel, že charakter uplatneného práva žalobcov na zaplatenie náhrady za zriadenie vecného bremena je súdnou praxou ustálené ako jednorazová odplata, a nakoľko vecné bremeno v prospech žalovaného na pozemku, ktorý je momentálne v podielovom spoluvlastníctve žalobcov vzniklo zo zákona ku dňu 1.7.2009 a vlastník pozemku si v zmysle ustanovení Občianskeho zákona o premlčaní neuplatnil nárok na odplatu v lehote troch rokov od jeho vzniku, toto právo sa premlčalo. Vlastníkom pozemkov ostáva zachované právo na vyporiadanie zaťaženého pozemku zámenou pozemkov alebo v konaní o pozemkových úpravách (§2 zákona č. 66/2009 Z.z.), ktoré s účinnosťou od 1.9.2022 môže iniciovať aj vlastník dotknutého pozemku (§2, §6, § 7 zákona č. 330/1991 o pozemkových úpravách v znení zákona č. 257/2022 Z.z.).

20. Pokiaľ žalobca považoval rozhodnutie súdu za odporujúce princípom právnej istoty a bránil sa doposiaľ prevažujúcim hodnotením peňažnej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva podľa zákona č. 66/2009 Z.z. v rozhodnutiach krajských a okresných súdov ako náhrady opakovanej, odvolací súd zdôrazňuje, že rozhodnutia prvoinštančných a odvolacích súdov netvoria ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, ktorá je pre formovanie súdnej judikatúry určujúca, preto predchádzajúce rozhodnutia odvolacích súdov nie sú pre rozhodnutie vo veci právne záväzné (porovnaj aj NS SR 5Cdo/10/2021). Pojem ustálenej rozhodovacej praxe bol vymedzený rozhodnutím Najvyššieho súdu SR R71/18 z čoho vychádzal aj súd prvej inštancie zohľadniac existenciu takých rozhodnutí najvyššieho

súdu v ktorých bol opakované potvrdený právny názor o jednorazovom charaktere odplaty za vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 66/2009 Z.z., ktoré sa premlčuje v lehote 3 rokov od účinnosti zákona.

21. K namietanému porušeniu princípu právnej istoty a legitímnych očakávaní prejavujúcich sa v zásahu do práva ochranu vlastníctva (majetku) odvolací súd uvádza, že Európsky súd pre ľudské práva formuloval všeobecný princíp, podľa ktorého požiadavka právnej istoty (ani ochrana legitímneho očakávania) nezahŕňa právo na ustálenú judikatúru (Unédic proti Francúzsku, č. 20153/04). Judikatúra nemôže byť bez vývoja a nie je vylúčené, aby (a to i pri nezmenenej právnej úprave) bola nielen dopĺňovaná o nové interpretačné závery, ale aj menená. I keď zmena judikatúry vyvoláva konflikt medzi požiadavkou právnej istoty a požiadavkou materiálnej správnosti súdneho rozhodnutia, v aplikačnej praxi súdov je možná. S ohľadom na ústavnoprávny princíp nezávislosti sudcu, ktorý je vo všeobecnosti viazaný len zákonom, opodstatneným dôvodom odlišného právneho názoru môže byť vývoj judikatúry k posudzovanej otázke (porovnaj aj rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 46/2013, sp. zn. II. ÚS 346/08). Už v čase podania žaloby bola rozhodovacia prax súdov v otázke posudzovania nároku na odplatu za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. nejednotná, a len prevažujúca prax súdov nižšej inštancie, nezakladá nárok na priznanie opakovanej náhrady za zriadenie vecného bremena. Odvolací súd dopĺňa, že k retrospektívnym účinkom zmenenej judikatúry dovolací súd vyjadril vo svojich rozhodnutiach (sp. zn. 8MCdo/4/2014, 3Cdo/223/2016, 3Cdo/198/2017, 9Cdo/67/2020, 7Cdo/20/2021) priebežne stabilný názor, že pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu a iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza (viď NS SR sp. zn. 7Cdo/77/2020).

22. Otázka charakteru náhrady za zákonom zriadené vecné bremeno podľa zákona č. 66/09 Z.z. bola v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie ako i rozhodnutia odvolacieho súdu v danej veci ustálená konštantnými rozhodnutiami súdu vyššej inštancie zmienených v odôvodnení napadnutého rozsudku, ako aj v tomto rozhodnutí ako náhrada jednorazová, na uplatnenie ktorej náhrady v konaní pre súdom plynula trojročná premlčacia doba od 1.7.2009 tomu, kto bol vlastníkom nehnuteľnosti v čase vzniku zákonného vecného bremena. Pretože žaloba bola v danom prípade podaná až v roku 2019, nebolo možné žalobcom uplatnený nárok priznať vzhľadom na dôvodnú námietku premlčania vznesenú žalovaným (§100 OZ). Uznesenie o zastavení konania v inej veci žalobcu (27C/63/2019) týkajúcej sa spornej nehnuteľnosti, a to na základe späťvzatia žaloby z dôvodu dobrovoľnej úhrady odplaty žalovaným, nie je meritórnym rozhodnutím vo veci žalobcu, nepredstavuje rozhodnutie, ktorým by bola záväzným spôsobom vyriešená akákoľvek predbežná otázka vo vzťahu medzi sporovými stranami, keďže táto sa nestala predmetom právneho posúdenia, lebo konanie sa skončilo procesným rozhodnutím.

23. Ak žalobca v odvolaní zmienil, že sa súd neriešil otázku dobrých mravov pri posudzovaní námietky premlčania, odvolací súd uvádza, že žalobca v priebehu konania pred súdom prvej inštancie vo svojej argumentácii netvrdil žiadne špecifické okolnosti, pre ktoré by bolo možné odoprieť žalovanému výkon práva namietat' premlčanie uplatneného nároku, a ani odvolací súd také okolnosti nezistil. Pokiaľ odvolateľ poukazuje na to, že ide o dedičný majetok, za užívanie ktorého žalovaný neplatil a neusiloval sa o majetkovoprávne vysporiadanie, nevysporiadal sa ani s tým, že túto situáciu vytvoril štát, ktorý okupoval pozemky právneho predchodcu žalobcu, tieto skutočnosti nezakladajú dôvody pre neprihliadanie na vznesenú námietku premlčania. Týkajú sa veľkej skupiny vlastníkov pozemkov, a práve existencia zásahu do vlastníckeho práva iného viedla okrem iného aj k prijatiu zákona č. 66/2009 Z.z. s cieľom vysporiadať vlastnícke vzťahy k pozemkom. V rozpore s dobrými mravmi môže byť len taký výkon práva sporovej strany, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhej strany konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhá strana konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinila a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprímerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby (II. ÚS 176/2011 zo dňa 20. apríla 2011.). V prejednáwanej veci neboli tvrdené ani zistené žiadne výnimočné okolnosti pre ktoré by žalobca nemohol uplatniť svoj nárok včas, a procesnú obranu žalovaného nemožno v okolnostiach

sporu hodnotiť ako šikanóznym výkonom práv, keď žalovaný sa žiadnym spôsobom nepričinil o oslabenie práva žalobcu.

24. Súd prvej inštancie rozhodol zákonom zodpovedajúcim spôsobom, preto bol odvolaním napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdený (§ 387 ods. 1 CSP) včítane výroku o náhrade vzniknutých trov podľa § 255 ods. 1 CSP zohľadňujúceho, že procesne úspešnému žalovanému trovy konania nevznikli.

25. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP vychádzajúc zo skutočností, že procesne neúspešnému odvolateľovi nepatrí právo na náhradu vzniknutých trov a žalovanému žiadne preukázateľné trovy nevznikli, z ktorých dôvodov sporovým stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

26. Rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach bolo prijaté v danej veci pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).